

na njem, ne počuti se nič dobro. Se ve, da niso vsi udje v tem si enaki. Med tem, ko živinče ne more živeti, če mu ta ali drugi ud manjka, niso mu nekateri udi tako potrebni. Pri tem ali unem udu še ne znamo prav, čemu služi pri živinčetu, tako n. pr. ne znamo, kako opravilo da ima slezeno, vendar vemo, da ga ima in da živinče celo pogine, kedar se mu vname slezeno.

Le-ta bolezen je tedaj sila nevarna in napade najbolj govejo živino in ovce, reje pa se nahaja pri konjih, svinjah in kozah. Kedar je vreme vlažno, ne pokaže se ta bolezen iz lahka, pač pa, kedar je vroče in suho vreme. Kar je še huje pri tej bolezni, je to, da je nalezljiva, kužna. Kedar ti vzboli žival in v hipu pade, kakor da bi jo mrtud zadel, tedaj skorej vselej lahko sodiš, da se ji je vnelo slezeno. Živinče se vije in zmanjkuje mu sape, dokler mu popolnem ne izostane in tedaj ne pogine. Kravi malo pred boleznijo izostane mleko, ovci pa je scanje krvavo.

Nekatero živinče boleha le nekaj ur, drugo pa se muči po dva, tri dni. V tem živinče ne žre, ali žeja ga močno. Iz kraja se trese in mu je mrzlo, pozneje pa mu postane koža vroča. Sapa je nagla in živinče se truse po vsem životu. Taka mrzlica sicer malo preneha, ali k malu se ponovi in živinče krči si ude in ga človek gleda za to le s težavo. Blato ima mehko in primeša se mu kri. Pri goveji živini naredé se tudi otekline na bedrih, na križi, na hrbtišči, na vratu ali na glavi, ali nimajo enake podobe.

Otekline so vroče in če se jih dotakne človek, čuti živinče bolečino; v časih šumi v njih, če si potegnil z roko po njih. One rastejo in se v časih odpró ter vre iz njih neka vodena, krvava tekočina. Najbolj se pa izpozna, da se je živinčetu bilo slezeno unelo po tem, ko je poginilo. Trebuh se močno napne, truplo pa ne otrpne in iz gobca, nosa, riti teče mu penasta, črnordeča kri.

Ako se zapazi pri živinčetu eno ali drugo ali več teh znamenj, tedaj se more to hitro gosposki dati na znanje. Tako živinče ni za to, da se zakolje in meso povžije, ker je strupeno. Ako se da, mora se živinče odpraviti iz hleva, od druge živine. Tudi se ne sme takemu živinčetu puščati, ne mu vrezati v kožo ali sploh ga kje kako raniti. V tem sme edino še kaj le zdravnik početi. Ker je bolezen nalezljiva, ne sme nihče, če ima kako rano, kjer že koli, bližati se bolnemu živinčetu in tudi kože ne smeš vzeti z živinčeta, ko ti je poginilo.

Da se bolezen ne raznese med drugo živino, zato je treba hlev in mesto, kjer je ležalo živinče, dokler je bilo bolno, ter tudi orodje, ki se je rabilo pri njem, desinficirati, t. j. s karbolno kislino izumiti in to do dobra. Tudi krma, nastelj in gnoj tacih živinčet je

treba dati pod zemljo, da ne pride nič do nje — nič, kar bi prišlo v dotiko z živočo stvarjo.

Okuliranje.

Sedaj je najboljši čas za okuliranje, t. j. letno cepljenje na oko. „Slov. Gosp.“ nam je priporočal, da ta način cepljenja je najboljši; kdor sam zna, mora temu pritrditi. Škoda, da je ta način cepljenja še tako malo znan med našim ljudstvom.

Sedaj imamo lepo priložnost se sadjereje naučiti, ker slavna vlada nam je za to nalašč potovalnega učitelja postavila, kateri ima nalogo, da po občinah potuje ter ljudstvo praktično uči, namreč, kako se drevje vzgojuje, katere sorte so boljše za to ali uno zemljo, kako s sadjem ravnati itd. Občina mora poprej pri c. kr. kmetijski družbi prošnjo brez koleka vložiti, katera se nekako tako-le glasi:

Slavna c. kr. kmetijska družba v Gradci! V tukajšnji občini bi se posestniki radi učili okulirati (tukaj se pové, kaj se želi), zato prosi vdano podpisano županstvo, naj nam slavna kmetijska družba za par dni potovalnega učitelja g. Franca Matijašiča poslati blagovoli.

Županstvo N.....

F. P—k.

Sejmovi. Dne 5. avgusta pri sv. Janži poleg Arveža, v Lembergu, v Loki in na Ptuji. Dne 6. avgusta v Kaniži na Ptuji in pri Mariji Snežnici na Velki. Dne 7. avgusta na Ptuji.

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (Naša zmaga.) Kakor je vže zadnjič poročal „Slov. Gosp.“, zmagali so pri naših občinskih volitvah v II. razredu po hudej volilnej borbi dne 23. julija konečno naši kandidati. Takega beganja in pritiskanja na naše volilce še dozdam pri občinskih volitvah ni bilo. No se vé, da naši tudi niso rok križem držali in naši kmetje pokazali so, da vedó, za kaj se gre in da se Celjani motijo, če mislijo, da lahko ž njimi komandirajo, kakor s svojimi hlapci. Hitro, ko smo se zbirali pred volitvo v gostilni g. Janeza Radaja na Bregu, videli smo, da bodemo zmagali, če kaj posebnega in nepričakovanega ne pride vmes. V začetku so nam bili nemčurji naprej, kajti najprej voli volilna komisija, in v tem so sedeli, se ve, da sami nasprotniki, potem pa so v začetku imenika sami nasprotniki. Tako je prišlo, da so imeli nasprotniki vže 20 glasov, mi pa komaj 12. Se ve, da je vsled tega začel nemškutarjem, ki so bili začetkoma nekako poparjeni in klaverni, greben rasti. Ali okoli 1/2 11. ure začeli smo jih dohajati. Okoli 3/4 na edenajst smo imeli mi 27 oni še le 23 glasov. Od sedaj smo pa bili vedno za 7, 6—4 glase spredaj, dokler nismo konečno ostali z 2 gla-

soma v večini, vkljub temu, da imajo nasprotniki 5 glasov neveljavnih. Pri zadnji volitvi 10. januarija 1888 smo pa bili mi vedno zadej, le parkrat smo njih došli, da smo imeli z njimi enako glasov, pa so nas kmalu sopet prekosili. Z veseljem je bilo opazovati, da so bili vsi naši volilci izven dveh iz Levca, ki sta pa tudi kmalu prihitela, koj v začetku tukaj, med tem, ko je nasprotnikov mnogo manjkalo, ter so njih še le pozneje privlekli na volišče. Imena naših volilcev so: č. g. Jeretin, župnik v Teharji, g. Janez Zupanc, posestnik v Gaberji, Ana Novak, omožena Radaj, krčmarica na Bregu (po svojem možu Janezu Radaju), Jože Lednik, Gašpar Dermel, Mica Veternik (po svojem bratu Martinu Mirniku iz Medloga), Jože Krušič, Jakob Lednik, Martin Lednik ml., Martin Golavšek (po svojem očetu Jožefu Golavškemu), Jernej Zupanc, in Anton Jezernik, vseh 9 posestnikov v Lokrovcu, Matevž Planinšek, Jurij Prekoršek, Mica Ribižl, Mica Bracič, Matevž Glinšek, Valentin Zupanc, Jakob Resnik, vseh 7 posestnikov iz Žgornje Hudinje; Franc Ostrožnik, posestnik iz Spodnje Hudinje; Martin Kovač, Franc Klemen, Florijan Dimec, Marjeta Kovč in Vrban Šribar vseh 5 posestnikov na Ložnici; Anton Kuder in Jože Mutec slednji kot vaški župan za komuno Levško, oba iz Levca; Andrej Šribar, Janez Jezernik, Jože Planinšek, Franc Kranje, Matevž Cocej in Martin Kodela, vseh 6 posestnikov v Dobravi; Janez Završek, po dom. Pušnik, Jernej Čečko in Matija Mlakar, vsi trije posestniki na Starem gradu; Maks Lipovšek, Franc Lipovšek, Gašpar Brežnik, Franc Dimec, Martin Mirnik in Mica Krušič, vseh 6 posestnikov v Medlogu; Matevž Mirnik, posestnik v Zavodnu; Martin Velenšek in Anton Vidmajer, oba posestnika na Ostrožnem; Florijan Knez, Anton Žnidar, oba posestnika v Hošnici in konečno Mica Svetec, posestnica na Babnem po svojem možu Francu Svetcu. Mi smo ponosni na ta imena in kar je najbolje veselo in tolažljivo za nas, izven 1., 2. in 3. so to samo zastopniki kmečkega stanú, kaže nam to, kako probujeni in zavedni so vže naši kmetje. To nam je porok, da se nam ni bati v bodoče, da ne bi zmagali; kajti dokler so naši kmetje taki slovenski korenjaki, ne bodo nas nemški Celjani in njihovih par kmečkih privržencev premagali. Slovenski narod si bo pa vsa ta navedena imena vrljih narodnih volilcev zapisal hvaležen v svojo zlato knjigo! Čast in slava njim!

(Konec prih.)

Iz Celja. (Pevsko društvo.) Vspored pevskega zbora, pri katerem sodeluje godba c. kr. 17. peš-polka fem. baron Kuhn, vrši se na vrtu g. Košerja in jeta-le: Kopezky: „Koračnica“, svira vojaška godba. a) Dr. B. Ipavec: „Slovanska pesem“, moški zbor s samo-

spevom za bariton in tenor. b) Ant. Nedved: „Slovenska dežela“, moški zbor s čveterospevom. Khomp: Overtura k narodni igri „Bleške žene“, svira vojaška godba Anton Foerster: „Naše gore“, mešani zbor. Kaulich: „V Planinah“, valček, svira vojaška godba. Ant. Nedved: „Slovo“, moški zbor s samospevom za tenor. Leibold: „Pesnij venec“, potpourri, svira vojaška godba. Dr. G. Ipavec: a) „Pozdravljam domovina te“, b) „Slovo od lastovke“, mešana zbor. Wetašek: „Podoknica na lavto“, svira vojaška godba. Dav. Jenko: „Na moru“, moški zbor. Dr. Ipavec: „Domovina“, svira vojaška godba. Hugolin Sattner: „Opomin k petju“, mešani zbor. Začetek je ob $\frac{1}{5}$ uri popoldan. Vstopnina: a) za neude 1 gld., b) podpirajoče ude 50 kr., c) kmete in dijake 30 kr. od osebe, d) pevcí in pevkínje prosti. Vstop imajo p. n. častiti udje, povabljeni in upeljeni gostje. Po koncertu prosta zabava s petjem in godbo. Pri prosti zabavi nastopijo posamezna pevska društva in svira vojaška godba.

Od sv. Križa tik Slatine. (Kje je zdaj pravica?) Hudobija je do vrhunca priklopela. Nemškutarji, kje je vaša pravica? Brez dovoljenja občin so nam sezidali nemčursko „freimaurersko“ šolo. Po vsej sili pa jo hočejo sedaj nam, vrlim Slovencem, vriniti. Kmetom pravijo liberalni šulvereinarji: „Mi bodemo vse-stroške že sami poplačali, samo drva in šolske doneske vi priskrbite!“ A to je le njih hinavščina, njih mreža, da bi jih ložje na limanice dobili. Kedar jih bodo pa že v kleščah imeli, bodo jim hrbet obrnili. Zatorej Slovenci, takim vohunom, ostudnim prilizunom ne zaupajte! Tam po lepi — zapeljani Slatini lovita kmete, poštene slovenske sinove, „prečastita“ gospoda: Miglitsch in dr. Hoissel. Vlovlila sta že — žalibog — v svojo mrežo veliko čredo, poprej pohlevne ovce, a sedaj so strašni volkovi. Zapeljala sta že skoro celo Slatino, Ločko ves, Tržišče in Tokačevo. Ali tudi po Sečovem, v moji prijazni vasici, — sram me je skoro, da sem v takem kraju — že rogovilita in se trudita Slovence v svojo nikdar sito mavho stlačiti. Dal se je zapeljati nek kmet, „Gosakov Tejče“ po domače, ki butico prav v oblake steza. Po vsej sili hoče nemškutarsko šolo. Morda misli, da bodo njegovi sinovi grofje postali, če bodo v liberalni nemškutarski šoli vero izgubili. Vprašal sem enkrat nekega judeža lškerjota: Zakaj nemščine potrebuje? Ali ne more polja obdelovati, ako nemški ne zna? On se pa kratko odreže: „Po leti pridejo gostje, tu sem se sprehajal. Ti so večinoma Nemci, in meni ni mogoče z njimi pogovoriti se“. Jaz mu rečem: „Pa se naj tujci slovenski učé, ako jim tako ugaja okoli poštenih Slovencev laziti.“ Oni se bodo slovenski učili? se zadere izdajalec in mi našteje primerov, ki bi jih najraje čez plot pognal. Če

bi kdo od nas, mi reče, se na tuje podal, se bo zato tuj jezik učil? Le tujci se morajo nje-gov jezik učiti. „No“, sem mu rekel, „koliko Italijanov se je pa učilo zavoljo vas slovenski, ko ste bili v Italiji“ — bil je namreč vojak — in umolknil je. Zatoraj Slovenci, ne dajte se za nos voditi in dajte vsakemu, ki bo kaj ta-kega znil, po nosu, da bo omolknil, kakor je ta!

Od sv. Vida niže Ptuja. (Spomin. Krč-ma, Ceste.) Kakor vsak otrok žaljuje po izgubi svojih dragih starišev, tako tudi žaljuje vsak katoličan po izgubi najvišjega pastirja naše škofije Njih ekscel. Jak. M. Stepišnika, kateri nam bodo, posebno nam Haložanom, v večnem spominu, kajti pred par tjedni so nas bili obiskali in našim otrokom zakrament sv. birme delili, katerih je pri nas čez 500 bilo. Tudi so nam novo cesto, katero čez Varejo v Leskovec pelja, blagoslovili. Naj jim večni Bog zdaj v sv. nebesih ves njih trud povrne! Na čast našima slov. apostoloma sv. Cirilu in Metodu so kaj lepo naši Haložani lepe krese, posebno v Majbergu in Tranbergu oskrbeli. Slava zato Varejskemu predstojniku Mihaelu Jungru! Ravno je leto doteklo, kar smo na Vidmu novega predstojnika izvolili ter smo mislili, da bo res tako, kakor je poprej obetal, pa dozdej še je tega malo ali nič pokazal. Škoda je, da zdaj se skoro vsako nedeljo po krčmah pri njem in njegovem zetu ti ljubi mehi (har-monike) krolijo, posebno na Vidovske nedeljo je bilo tako, da so vse poštene romarje sv. Vida in tudi nas domače ušesa bolela in mnogo gos-podov je reklo: Tu na Vidmu je pa res grdo, da se na tak dan toliko greha stori, zakaj godba in ples mlade ljudi zapeljujeta, da ne gredó v cerkev. Jaz mislim, da ta krčmarja moreta slabo vino imeti, ker ga brez godcev ne upata točiti. Tudi naj občinske ceste, ka-tere so sicer na lepi legi ter se pri cesti sko-raj šoder dobi, popravlja; posebno od mirodvora do Tržečke ceste, je taka cesta, da bi lahko, kdor se po nji pelja, pluča in jezik zgubil. Toraj, dragi Vidovski predstojnik, svoje obč. ceste poprej popravi, potem še se le za druge brigaj! Nam Haložanom ni tako lahko, kakor tebi, ki imaš vso spravo za ceste navažati pri nosu.

Od Malenedelje. (Pošta.) Dne 1. julija t. l. se je otvorila nova pošta pri Malinedelji, katera je zvezana z ljutomersko, s štirikratnim odpošiljanjem na teden. Pošta je v domačem kraju koristna, ali žalibože, vse tiskovine, v pošto spadajoče, so le tiskane v nemškem jeziku. Najhuje pa nas je dirnolo, ko smo v gledali, da je poštni pečat nemški „Kleinsonntag bei Lut-tenberg“. Ali se tako spolnjuje glasoviti § 19. osnovnih državnih postav? Pri nas niti ni-mamo enega rojenega Nemca v celi županiji, čemu tedaj vse nemški? Sv. Jurjevška pošta,

katera obstoji uže nekaj let, ima vendar slo-venske-nemške tiskovine. Proti temu hoče pa protestirati več veljavnih mož, z župani vred.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Taaffe biva ne-kaj dni sem pri Nj. veličanstvu v Ischlu. Pravi se, da mu hodi za to, komu da naj iz-roči namestništvo v Trstu. Ne rečemo, da ni tako, vendar pa sodimo, da ima še marsikaj druga na srci. — Zmaga pri zadnjih volitvah je Mladočehom pamet zmešala ter bi že radi, da služi njim za prihodnje, če že ne vsa Evropa, vsaj celo avstrijsko cesarstvo. Nekako tako bi bili zahtevali na taborji v Benešovi, toda vlada jim ga ni dovolila. — Odbor dež. razstave, ki bode prihodnje leto v Gradci, je v rokah hu-dih nemških liberalcev; če pojde po njegovi volji, ne povabi slov. ljudstva, da si šteje dobro tretjino vseh štajarskih prebivalcev, na raz-stavo, ali za-njo naj plača tudi slov. kmet! Se-daj pa mu je vlada že prižgala v tem nekaj luči in tako more biti izprevidi, da velja tudi slov. jezik nekaj, če mu velja kaj slov. denar. — Nemški konservativci štajarski terjajo slej, kakor prej versko šolo, toda sedaj je le malo upanja, da jo dobimo. — Na Koroškem se šopiri bolj, kakor kje drugje, liberalno nem-štvo in nekaj ljudi ga je tako pijanih, da bi radi, naj se odpravi sedanji škof, dr. Kahn iz Celovca, slov. ljudstvo pa koj vse iz dežele. Tako, pravi le-ta divja drhal, bode precej mir v deželi. Nesrečno ljudstvo to! — Po Kranj-skem so imeli zadnje dni na večih krajih vsled dežja povodenj, na srečo pa je ni bilo na barji okoli Ljubljane. — Odboru, ki dela za pogoz-dovanje na Krasu, je na čelu dr. Poklukar in je on doslej še tudi dež. glavar. — Učitelji v Primorji so sklenili obrniti se do dež. zbora za povišanje plače a ni veliko upanja za to, da jim jo vzviša. Najbrž ostane sopet le pri „dobri volji“. — Veteransko društvo v Gorici ima svojo godbo in je neki hvale vredna ter se ne spušča v politične prepire. — Kakor se čuje, še ne bode tako brž novega ces. namest-nika v Trstu. Vlada čaka bojda dopolnilnih volitev v mestni zastop, nam pa se dozdeva, da bi prav za te že bilo treba namestnika. — Italijanom v Istri niso slov. poslanci po volji ter se pravi, da čéjo volitev peterih ovreči. Mogoče je to že, ali kaj poreče na to vlada? — Škof Strossmayer je izročil slov. kiparju, J. Ganglu, več kipov za stolno cerkev v Dja-kovem v delo. — Na Ogerskem je sedaj L. Kossuth na vrhu ter se mu pripravlja za god na večih krajih kaka slavnost in človek se v tem že vpraša, ali ni to veleizdaja? Mad-jarska vlada pa ne stori ničesar zoper to kos-suthovanje. — Deseto krdelo c. kr. vojske preseli